

Fijne motoriek wordt gedefinieerd als het nauwkeurig gebruik van de hand. Dit omvat alle gecoördineerde acties die uitgevoerd worden met de hand, duim en/of vingers, zoals het pakken, het manipuleren en het loslaten van voorwerpen. Manipulatieve vaardigheden van de hand zijn vaardigheden waarbij de stand van een voorwerp in de hand wordt aangepast voor gebruik, positioneren of loslaten. Het voorwerp blijft in de hand en komt tijdens het manipuleren niet in contact met de onderlaag. Manipulatieve vaardigheden kun je oefenen door te werken met klein materiaal.

Door veel te manipuleren ontwikkelt een kind de fijne motoriek. Hiermee stimuleren we:

- Een betere tweedeling in de hand.
- Het maken van duim-vingerbewegingen, waardoor een dynamische pengreep mogelijk wordt.
- De toppen van duim en vingers leren gebruiken.
- Het beter kunnen hanteren van gereedschappen (schaar, bestek, schrijfgerei, et cetera).

Translaties

- Spaarpot met muntjes. Uw kind pakt één muntje met de toppen van de duim en vinger(s) en beweegt het muntje naar de handpalm. Daarna beweegt uw kind het muntje van de handpalm weer terug naar de vingertoppen en stopt hij of zij het muntje in de spaarpot. Als dit lukt met één muntje, kan het met meer muntjes uitgetoet worden. Uw kind pakt dan één voor één de muntjes (tot er ongeveer drie of vier in de hand zitten) en stopt ze één voor één in de spaarpot.
- Kralen rijgen. Uw kind pakt één kraal met de toppen van duim en wijsvinger(s) en beweegt de kraal naar de handpalm. Daarna beweegt uw kind de kraal van de handpalm weer terug naar de vingertoppen en rijgt de kraal vervolgens aan een veter. Als dit lukt met één kraal, kan het uitgetoet worden met meerdere kralen tegelijk. Uw kind pakt dan één voor één de kralen (tot ongeveer drie of vier kralen) en rijgt ze één voor één aan de veter.

- Wasknijpers. Uw kind pakt wasknijpers in de hand en zet ze één voor één op een kartonnetje.
- Striikkralen. Uw kind pakt striikkralen in de hand en plaatst deze één voor één op het vormpje.
- Kleine poppetjes/diertjes. Uw kind pakt de poppetjes of diertjes in de hand en zet ze één voor één op tafel.
- Vier op een rij. Uw kind pakt meerdere fiches in een hand en doet ze één voor één in de gleufjes.

Schuifbeweging (shift)

- Uw kind 'klimt' met zijn/haar vingers in een potlood omhoog en gaat daarna weer terug naar beneden naar de punt.
- Uw kind schuift stapeltjes Flippo's één voor één op tafel.

Eenvoudige rotaties

- Flippo's omdraaien.
- Een moer op een schroef draaien, waarbij uw kind de moer met de andere hand vasthoudt.
- Tolletjes draaien.
- Met één hand balletjes van klei rollen.

Samengestelde (of complexe) rotaties

- Paperclips. Uw kind pakt met één hand een paperclip op en zet deze op een kartonnetje. Als dit lukt, kan uw kind meerdere paperclips één voor één in de hand pakken en ze daarna één voor één op het kartonnetje zetten.
- Poppetjes. Uw kind pakt met één hand twee kleine poppetjes in de hand, laat één poppetje draaien (kopje duikelen) tussen de toppen van duim en wijsvinger en zet het poppetje dan op tafel. Hierna doet uw kind hetzelfde met het andere poppetje.
- Kleurendobbelsteen. Uw kind pakt met één hand een kleurendobbelsteen, draait de dobbelsteen met de toppen van de vingers en legt de gevraagde kleur op tafel. Als dit lukt met één dobbelsteen, kan uw kind dit doen met meerdere dobbelstenen in de hand.



- Cijferdobbelsteen. Uw kind pakt met één hand een cijferdobbelsteen, draait de dobbelsteen met de toppen van de vingers en legt het gevraagde cijfer op tafel. Als dit lukt met één dobbelsteen, kan uw kind dit doen met meerdere dobbelstenen tegelijk. Bijvoorbeeld een straatje of allemaal hetzelfde aantal ogen neerleggen.

Opbouw in moeilijkheidsgraad

- Van grotere voorwerpen naar kleinere voorwerpen.
 - Van eenvoudige rotaties naar samengestelde (of complexe) rotaties.
- Bij het uitvoeren van de manipulatiespelletjes is het belangrijk te letten op:
- Een goede zithouding: stoel en tafel op de juiste hoogte. Voeten gesteund op de grond en de tafel iets hoger dan ellebooghoogte.
 - Beide armen liggen tot en met de elleboog op tafel. De elleboog van de hand waarmee uw kind manipuleert (voorkeurshand) steunt op tafel. De andere arm / hand ligt losjes op tafel.
 - De duur van de spelletjes. Laat de spelletjes kort duren, ongeveer vijf tot zes spelletjes in tien minuten.
 - De oefenfrequentie. Het liefst dagelijks, maar in ieder geval drie keer per week tien minuten.

